Revolucija je en sam veliki rop (3.)

IVO ŽAJDELA

Po vojni so Jelovčanovi in Kavčičevi kompanjoni pokradli vse, grad in vso Hribarjevo lastnino. Z njo so se mastili 45 let (in se še danes). Dedičem je »država« plačala odškodnino za ukradeni grad, vendar je ta denar šel iz žepov davkoplačevalcev, ne pa morilcev in roparjev, kot pravni državi pritiče.

Cerkev sv. Miklavža nad Mačami ohranja številne skrivnosti o partizanskih umorih.

Partizanski »očitki«

Najprej, za kakršnokoli preiskavo in zaslišanje komunistični vosovci niso imeli popolnoma nobenega mandata. Bili so paravojska zločinske komunistične partije. Zveze, ki so jih očitali Hribarju, so bile tipično totalitarno nasilje nad človekom, ki bi po njihovem lahko imel povezave samo z njimi. Glede nelovskega orožja, ki so ga našli – in seveda ukradli – in so ga obravnavali kot nekaj slabega oziroma celo kot krivdni razlog za umor: celo še danes, v miru, so mnogi osebno oboroženi zaradi občutka varnosti, nekateri pa imajo tudi orožje, ki jim ga je kdo podaril, kot se je zgodilo Hribarjema.

Za Ksenijo je vosovec zapisal, da je bila v »nemški službi«, ker naj bi bila »za šoferja«. Verjetno je kdaj peljala kakšnega Nemca v grad ali iz njega, ker je prišel na obisk k Hribarjema. Očitek z »gestapovsko prostitutko«, ki da si »ni zaslužila drugega« kot smrt, pa je tipično protiženska (šovinistično) podtikanje »moških«.

In drugi »razlogi« za »aretacijo« (ugrabitev) in za umor? Ni jih bilo, vosovski prvak Stane Jelovčan je potem navajal le še, kaj vse so pokradli Hribarjema v gradu Strmol.

Seznam pokradenega

»Poleg nekaj zlatnine in denarja so bili rekvirirani še naslednji predmeti:

6 plaščev za kolo, 6 zračnikov za kolo, 3 aktovke, 1 pisalni stroj, 1 radio aparat, 6 parov čevljev, 4 lovske puške, 3 daljnogledi za na puške, 1 brzostrelka, 1 pištola, 4 obleke, 8 srajc, 1 moška suknja, 1 dežni plašč, 2 ženski suknji, 2 daljnogleda, 1 par škornjev, 8 parov nogavic, 3 puloverje, 2 para ovijačev, 1500 cigaret, 6 klobukov, 2 torbici.

Pri sebi imam dva zlata prstana, dobili bomo še zgoraj omenjeno zlatnino, poslali pa vam jo bomo takrat, kadar bomo ponovno prišli do direktne zveze. Zadnjič smo malenkost zlatnine poslali po tovarišu Petru.«

Kakšno »uporništvo« neki

To naštevanje pokradenega kaže le na to, da jih je zanimalo prav to, kako ukrasti ljudem njihovo premoženje. Kakšno »uporništvo« ali NOB« neki.

Po vojni pa so Jelovčanovi in Kavčičevi kompanjoni tako pokradli vse, grad in vso Hribarjevo lastnino. Z njo so se mastili 45 let (in se še danes). Sorodniki odškodnine za to niso prejeli. Demokratična postkomunistična oblast je v postopku denacionalizacije sploh ni predvidela. Dedičem je »država« plačala odškodnino za ukradeni grad, vendar je ta denar šel iz žepov davkoplačevalcev, ne pa morilcev in roparjev, kot pravni državi pritiče.

Na razstavi v Kranju so pojasnili, da sta imela Rado in Ksenija Hribar številne poslovne znance in osebne prijatelje tudi v Nemčiji, ti so ju obiskovali na gradu. Zaradi teh poznanstev je Rado lahko rešil iz zapora marsikaterega njemu znanega pripadnika partizanov. Partizane je oskrboval tudi s hrano in obleko.

Imena morilcev

Zapisali so, eden od avtorjev razstave je bil zgodovinar dr. Jože Dežman: »Komunistični teror na Gorenjskem je dosegel vrhunec v prvi polovici leta 1944. Med glavnimi žrtvami so bili predvsem predstavniki predvojne meščanske /pravilneje: tradicionalne/ elite, s katerimi sta tako komunistična kot nacionalsocialistična politična policija že od leta 1942 igrali svoje igre. Konec leta 1943 je bilo igre konec, del vpletenih so pobili komunisti, del pa nacionalsocialisti. Alojza (Slavka) Plemlja, moža sestre Dragice, je Rado /Hribar/ nastavil za lovskega čuvaja. Partizani so ga umorili 25. novembra 1943. Alojz Zabret, ki so ga partizani umorili 5. decembra 1943, naj bi na zaslišanju bremenil Hribarja. Kljub tej likvidaciji in drugim svarilom Rado ni verjel, da tudi njemu strežejo po življenju. 4. januarja 1944 so ponoči partizani Gorenjskega odreda (med njimi komandir Kranjske čete Gorenjskega odreda Matija Suhadolnik - Luka) Rada in Ksenijo Hribar aretirali. Naslednji dan so ju zasliševali člani Okrožne komisije Varnostno-obveščevalne službe za okrožje Kranj, ki jo je vodil Janez Kalan - Kosec, člana sta bila vsaj še Franc Štefe - Miško in Janez Pretnar - Jernej. Po mučenju so ju 6. januarja umorili.«

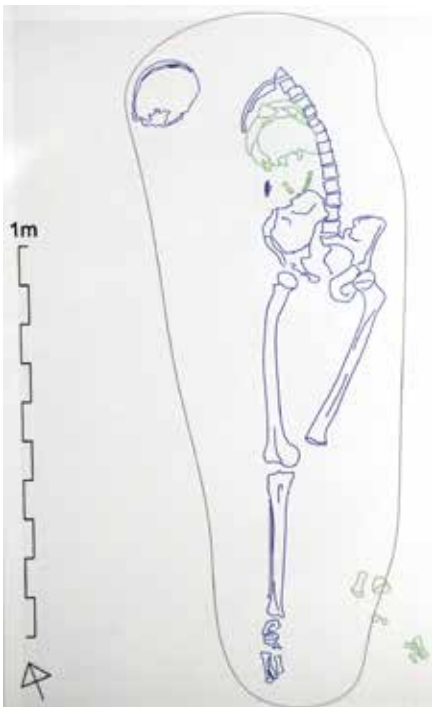

Lega kosti, ki so jih arheologi odkopali, je bila nadvse nenavadna (na skici modro Rado, zeleno Ksenija). Še bolj pa vznemirja, ker je večina kosti Ksenije Hribar manjkala.

Neraziskane »igre«

Omenjeno je bilo tudi, da sta s predstavniki tradicionalnih sil »komunistična kot nacionalsocialistična politična policija že od leta 1942 igrali svoje igre«. O tej veliki in skoraj neznani temi bom obširneje pisal v prihodnosti. 28 let sem čakal, da bodo to naredili zgodovinarji, tudi tisti z »desne«, pa niso, ker še vedno živijo v priučenih predstavah komunistične mitologije. Do zdaj je o tej zelo pomembni temi na kratko pisala le zgodovinarka dr. Vida Deželak Barič. Sam mislim nadaljevati njeno pisanje o tej temi, saj je brez njegovega razumevanja težko razumeti dogajanje na Gorenjskem od začetka leta 1943.

Rozumkov poskus

Naj temo samo omenim. Namreč, indoktrinacija z mitologijo kardeljev in kavčičev je bila nadvse temeljita. Komunisti računajo na občečloveško hibo, da se ukvarjamo z zelo parcialnimi temami, pri tem pa ne pomislimo in ne vidimo širših primerjav in analiz. Na primer, ko je Niko Kavčič pisal o srečanju med Rozumkom, Popivodo in Podborškom 28. julija 1943 pod Davčo in potem o obkolitvi Prešernove brigade na Žirovskem Vrhu, je hkrati povsem zamolčal bistvo dogajanja, ki pa se je godilo več kot eno leto pred tem. Če ne poznamo tega dogajanja, lahko o omenjenem srečanju in Rozumku pišemo pravljice (mitologijo). ■

(nadaljevanje prihodnjič)